

Technická zpráva - technologie údržby klášterní zahrady

Obsah:

- **Travní plocha**
- **Keře listnaté, opadavé**
- **Keře stálezelené**
- **Keře jehličnaté**
- **Živé ploty tvarované**
- **Stromy listnaté**
- **Trvalky**
- **Růže**
- **Letničky, dvouletky a cibuloviny**
- **Cesty, mobiliář, úklid**

Projekt řeší pravidelnou údržbu klášterních zahrad v Chebu. Areál je tvořen třemi zahradami - samotné klášterní zahrady, klášterního dvora a vnitřní zahrady. Jedná se o zeleň vyhrazenou, s časovou regulací vstupu návštěvníků dle provozních hodin.

Udržovací práce se budou řídit normou ČSN 83 9051 Technologie vegetačních úprav v krajině - Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy.

Druh, rozsah a termín prováděných činností se řídí zejména záměrem výsadeb, dosaženým stupněm vývoje jednotlivých prvků zeleně a stanovištními podmínkami. Při odplevelování je nutné odstranit také suché a poškozené části rostlin a odstranit výmladky z podnoží u štěpovanců. Zhotovitel bude péči uzpůsobovat specifikům klášterní zahrady a bude s veškerou odbornou péčí reagovat na aktuální podmínky, které není možné předem přesně postihnout a specifikovat. Například při výrazném suchu přizpůsobí zálivku oproti harmonogramu prací, při poškození rostlin vandalismem, nebo vyšší mocí, přizpůsobí řez a podobně. Kromě činností obsažených v harmonogramu budou prováděny i tyto činnosti, jejichž rozsah a cena budou vždy konzultovány před jejich prováděním s objednatelem.

Při provádění prací, u kterých vznikají odpady, je nutno zajistit odvoz těchto odpadů týž den, kdy vznikly, výjimečně nejpozději do poloviny směny následujícího kalendářního dne. Vždy je nutno uklidit i případně znečištěné okolní plochy a místo nakládky. U všech prací a dopravy, kde by vzniklo nebezpečí znečištění okolních ploch, ploch chodníků a komunikací, je nutno učinit opatření proti tomuto znečištění, popřípadě vzniklé znečištění ihned odstranit.

Travní plocha

Pro správnou funkci travního porostu je třeba ho pravidelně hnojit hnojivy na bázi N, P a K. Zvláště pečlivě musí být provedena aplikace hnojiva, aby na travním ploše nezůstávaly barevné skvrny způsobené nerovnoměrnou aplikací hnojiva. Dále by trávník měl být sekán kvalitní a výkonnou sekačkou (rotační, ale nejlépe vřetenová) a také musí být zajištěn, co možná nejvyšší sběr posekané hmoty, aby nedocházelo ke vzniku plsti. V žádném případě nepoužívat systémy mulčování zelenou hmotou. Pokos musí být jednotný, bez výškových rozdílů, a nedokosených pásů a částí. Všechny okraje musí být dokoseny, stejně jako okolo ostatních překážek a porostů. V rámci sběru trávy se odstraní i případné drobné odpadky obsažené v trávě. Případné znečištění okolí pokosenou hmotou je nutno odstranit.

Součástí údržby je jednou ročně v jarním období při nástupu intenzivního růstu trávníku provzdušnění travního drnu vertikutací (prořezáváním). Tato činnost též odstraňuje plst z drnu, podporuje dělení trav, aktivuje růst kořenů a tím vzniká kvalitnější travní drn. Bez aplikace této technologie je trávník vystaven postupnému stárnutí, utužování půdního povrchu, úhynu jednotlivých rostlin a na takto vzniklé místo nastupuje mech a plevelné rostliny. V případě požadavku vyšší četnosti bude vertikutace řešena samostatnou objednávkou.

Nutné je rovněž trávník dvakrát ročně chemicky odplevelit. Toto je potřeba provádět včas, neboť plevel, který necháme narůst a později jej odstraníme pod sebou utlačí rostliny trav a po odstranění zůstává v porostu prázdný prostor, případně dochází při seči k rozptýlení plevelů. Parterový trávník je udržován intenzivně, proto mezi další operace patří kantování a chemické ošetření proti chorobám. Naprostou nutností je pak sběr a odvoz listů.

Pokud nedojde k instalaci automatické závlahy, bude řešeno zavlažování trávníků v čase letních přísušků samostatnou objednávkou.

Keře listnaté, opadavé (bude řešeno samostatnou objednávkou)

Jejich údržba spočívá v hnojení, udržovacím a zmlazovacím řezu. V prvních letech po výsadbě je nutná pravidelná záливka, později pouze při dlouho trvajícím suchu.

Keře stálezelené (bude řešeno samostatnou objednávkou)

Je třeba vzít na vědomí, že rostlina stálezelená (neopadavé listy) trpí často nedostatkem vody, oproti ostatním keřům, v zimním období. Proto doporučujeme před příchodem tohoto období rostlinu řádně prolít a to můžeme opakovat v bezmrazém období vodou, která má teplotu podobnou prostředí, ve kterém rostlina má kořenový systém a nadzemní část. Pro toto období rostlinám typu Rhododendron, Prunus laurocerasus, Viburnum Pragense a mnoho dalších neuškodí přikrývka pomocí přihrnutého sněhu nebo přikrývka ze smrkového chvojí. Také je velmi důležité dbát na setřásání nadbytečného sněhu z rostlin, aby nedocházelo k jejich poškození.

U stálezelených keřů lze obecně tvrdit, že mají vyšší nároky na hnojení a to je třeba individuálně ke každé rostlině přizpůsobit, včetně správné volby hnojiva z hlediska pH.

Keře jehličnaté (bude řešeno samostatnou objednávkou)

Nároky dané fyziologickou rozdílností se projevují například v menších nárocích na hnojení, kde doporučená četnost spočívá 1x v jarním hnojení pomalurozpustnými hnojivy a v průběhu vegetace 2x hnojení s hnojivy obsahujícími rychle dostupné živiny.

Řez prováděný u konifer je rozdílný a technicky náročnější na provedení. Jedná se zde hlavně o řez udržovací. Většina konifer snáší řez hůře než listnaté keře a to hlavně pro omezenou schopnost regenerace nadzemních částí. Důsledkem tohoto je třeba vzít na vědomí velkou zodpovědnost za včasný řez nebo odstranění přebytečných nadzemních částí. Výjimkou je tis, který regeneruje dobře i po hlubším řezu. Tisy budou zapěstovány do vícekmenných tvarů s vyvětvenou spodní partií.

Živé ploty tvarované

Na jaře bude doplněn mulč, v průběhu roku třikrát tvarovací řez v požadované výšce a šířce, průběžně pak okopávky s odplevelením. Vzhledem k tomu, že jsou živé ploty v kláštevní zahradě řešené z rostlin Buxus, je potřebné provádět řez tak, aby nebylo prováděné do staršího dřeva, ale pouze letorostů, jinak dochází k obnažení starších větví, které již u těchto starších rostlin špatně obrůstají. Naproti tomu u živých plotů z rostlin Taxus na zahradě C je možné provádět i hlubší zmlazovací řez.

Stromy listnaté

Řez listnatých stromů se provádí dle jednotlivých typů a výsadeb. Všeobecně se první 2 - 3 roky po výsadbě provádí opravný řez a po období 5 – 15 let se dle typů provádí omlazovací a udržovací řezy. Odborně provedený řez je zárukou dlouhověkosti rostliny a jejího estetického působení. V případě kláštevní zahrady je navržen pouze tvarovací řez (kompoziční důvody) a mulčování štěpkou. Dalším důležitým faktorem při řezu je odstraňování větví spodních pater tak, aby nedocházelo k zarůstání průchozího profilu cest.

Trvalky

Hnojení trvalek je obzvláště důležitou součástí komplexní péče o zahradu. V porovnání s ostatními rostlinami jsou trvalky (většinou) náročné na obsah živin v půdě. Samozřejmě také tady je vhodné hnojit pomalu rozpustným hnojivem a to 2x za vegetační období. Ve stejnou dobu, současně s hnojením, provedeme též mechanické odplevelení s nakypřením. Pletí trvalkových záhonů a omezování jednotlivých druhů je jednou z nejdůležitějších činností pro udržování takovéto výsadby. Zaplevelený trvalkový záhon se velmi špatně zbavuje plevelů (pokud je to vůbec možné) a to je samozřejmě velmi pracné a tím drahé. Proto je velmi důležité, aby v těchto porostech byla prováděna pravidelná údržba. Průběžně po celou vegetační periodu se odstraňují odkvetlé a odumřelé části rostlin. V předjaří se provádí zmlazení odborným řezem a na podzim také sběr a odvoz listů. Některé

druhy trvalek jsou agresivnější a zde je nutné provádět při pletí jejich redukci, aby nedocházelo příliš k jejich rozrůstání a následnému vytlačování ostatních druhů v záhonu.

Růže

Zvláštní pozornost bude věnována růžím, jsou totiž výrazným, a zároveň na péči relativně náročným, prvkem klášterní zahrady. Po jarním odkrytí bude proveden řez a hnojení kompostem. Dále během vegetace hnojíme již minerálním hnojivem, pravidelně odstraňujeme odkvetlé a odumřelé části, odplevelujeme a nakypřujeme. Další operací je pak chemická ochrana proti chorobám a konečně zimní zakrytí po ukončení vegetace. U popínavých rostlin podél treláží a na konstrukcích je často velkou chybou, že nedochází řezem k redukci výhonů směřujících do volného prostoru navazujících záhonů a tím dochází k utlačování trvalek vysázených v záhonech. Zde je nezbytné tyto každoročně redukovat a upřednostnit letorosty směřující na treláže, případně řezem zapěstovat kmínky a růže nechat rozrůstat až v horních partiích na konstrukci.

Letničky, dvouletky a cibuloviny

Letničkové záhony patří mezi prvky s nejvyšší intenzitou údržby a zakládání. V časném jaře se zde uplatňují dvouletky a cibuloviny, poté dojde ke zrušení záhonu a jeho nové přípravě s výsadbou letniček. Příprava spočívá v obdělání půdy rytím, hrabáním a nakopáním. V tuto dobu rovněž hnojíme kompostem, později během vegetace minerálním hnojivem. Nakypření musí být provedeno rovnoměrně nejméně do hloubky 20 cm. Odstranit je nutno i případné zhutnění hlubších vrstev, které je nepřekonatelnou překážkou vodního režimu půdy a kořenění do hloubky. Vegetační vrstvu je nutno upravit do požadované úrovně a plocha nesmí vykazovat na měřicí linii v délce 4 m nerovnosti větší než 5 cm. Práce se rozumí včetně vnošení odpadu, naložení na dopravní prostředek s úklidem zbytků po naložení, s odvozem a složením.

Výsadba bude provedena v předepsaném sponu do připraveného záhonu. Představuje vyhloubení jamky v dostatečné velikosti, vložení sazenice do správné hloubky, zasypání kořenů a lehké utlačení kořenového balu s dostatečnou zálivkou. Výsadba druhů rovnoměrně, bez zhuštěných a zředěných míst. Materiál je nutno použít rovnoměrně vyvinutý, bez vizuálních rozdílů kvality vývoje rostlin (v rámci druhu a odrůdy). V plné vegetaci je nutné provést chemické ošetření proti chorobám. Průběžně se odstraňují odkvetlé a odumřelé části, záhon se odpleveluje a kypří.

Sortiment vysazovaných rostlin bude řešen každoročně originálním návrhem po konzultaci s objednatelem.

Údržba pískových cest, mobiliáře, cest, ostatních ploch

Cesty budou čištěny a uhrabávány s frekvencí dle výkazu výměr. Pro tento účel je vhodné použít například široký kartáč se síťovačkou (obdobný, jaký se používá při údržbě tenisových kurtů a jiných sportovních povrchů).

Součástí každodenní údržby je vysypávání odpadkových košů , sběr odpadků (včetně likvidace na řízené skládce odpadů), které se mohou vyskytovat na všech udržovaných plochách a čištění laviček umytím.

Dle návštěvního řádu bude zajišťováno ranní odemykání a večerní zamykání zahrad - centrálních ocelových vrat z ulice Hradební a dveří v zadním traktu do zahrady C.

Poznámka: veškeré pracovní úkony obsažené v oceněném rozpočtu a výkazu výměr se řídí popisem položky dle cen URS a frekvencí údržby dle závaznému harmonogramu. V případě nejasností nebo nepředvídatelných událostí je nezbytné toto řešit se správcem zeleně. Součástí prací je likvidace všech odpadů vznikajících při celoroční údržbě zahrad. Odpady budou účtovány samostatně dle vykázaného objemu a přeúčtovávány dle aktuálních cen na řízené skládce.

Jakékoliv vícepráce budou před jejich zahájením odsouhlaseny se správcem zeleně.